

EEN SCHERPERE KOERS

Geachte leden van het kabinet, Geachte heer van Rijn,

Het Roer Moet Om heeft met aandacht uw plannen gelezen voor 2017. En constateert dat er bij de regering sprake is van een zekere tevredenheid en optimisme. De zorgkosten lijken beheersbaar te zijn geworden. Substitutie van zorg en verbetering van efficiency blijven speerpunten in uw beleid. Belangrijk dat wij dat weten als huisartsen. Verder wilt u de successen van Het Roer Moet Om -onder het motto minder regels, meer tijd voor de patiënt- verleggen naar vijf andere beroepsgroepen.

Het gaat ons echter niet alleen om het verminderen van de regeldruk. Onze beweging agendeert al vanaf de eerste dag de waarden in de zorg. Waarden die te maken hebben met vertrouwen in de professional, samenhang, gelijkwaardigheid en optimale zorg voor de patiënt. Professionals én patiënten komen nu steeds meer in de knel. Het is hoog tijd voor een breed debat over de kernwaarden van de zorg en het zorgstelsel.

Vanuit deze gedachte hebben de huisartsen in 2015 een streep getrokken. “ubi pus ibi evacua”, waar pus is, moet je het mes in zetten. Bureaucratische absurditeiten zijn in de prullenbak beland, we hebben wat minder last van administratieve rompslomp. Onze succesvolle opstand heeft er mede aan bij gedragen dat marktwerking en productie-denken ter discussie worden gesteld. Samenhang door samenwerking is niet alleen de kracht van de huisartsgeneeskunde, maar voor de hele zorg. Inclusief gelijkwaardige samenwerking met verzekeraars, overheid en toezichthouders. Het gedenkwaardige Het Roer Moet Om debat in de Rode Hoed heeft hiertoe de aanzet gegeven. Uw Minister heeft daar een belangrijke rol gespeeld, hierover straks meer.

Het Roer Moet Om heeft een ontluisterend beeld gezien van partijen die elkaar jarenlang in een wurggreep houden. Het systeem heeft maar weinig vertrouwen in de professional en kiest voor de dominantie van financieel- en management-denken. Primair gericht op het verdedigen van de eigen positie en handhaven van de status quo. De transparantie industrie is een gevaarlijke parasiet geworden, die vertrouwt op onzinnige afvinklijstjes en nietszeggende ranglijsten. Het systeem vertegenwoordigt een angstige maatschappij die gebaseerd is op wantrouwen en een afrekencultuur, in plaats van professionals uit te nodigen om op een zinvolle manier rekenschap af te leggen. De weeffouten in ons zorgstelsel moeten daadkrachtig aangepakt worden, fouten die allereerst te maken hebben met historie, financiering en belangen.

Maar we wijzen niet alleen naar de buitenwereld. Ook binnen de beroepsgroep is er nog altijd geloof in heel traditionele kwaliteitssystemen. Die zich kenmerken door statisch en reductionistisch denken. Nieuwe kwaliteit kenmerkt zich door dynamiek en pluriformiteit en is moreel geladen. Ook in de huisartsenwereld wordt het concept van integrale en persoonsgerichte zorg bedreigd door productie gericht denken, met name in de chronische zorgketens. Holle containerbegrippen als kwaliteit, duurzaamheid, value based health care en “de patiënt centraal” worden te pas en te onpas gebruikt.

Niet alleen door beleidsmakers en zorgverzekeraars, maar ook door zorgverleners en patiëntenorganisaties die een dubbele agenda hebben.

Bij kritiek op het zorgstelsel is de standaardreactie “we doen het best goed”. Maar in de ogen van het publiek en veel zorgverleners, is de gezondheidszorg wel degelijk ernstig ziek. Er is maar weinig vertrouwen in zorgverzekeraars en overheidsinstanties. De systeemwereld van de zorg voldoet in de ogen van Het Roer Moet Om aan een DSM-IV diagnose: het psychiatrisch ziektebeeld derealisatie. Dit is de ervaring waarin je de vertrouwde omgeving als raar, niet vertrouwd of als onecht ervaart. Een paar voorbeelden: Serieuze schijnonderhandelingen over schijntarieven en fictieve budgetten. 10 jaar gesteggel over een zorgmarkt die niet bestaat. Kortzichtigheid van de businesscase, de zorg is geen pompstation. Invoeren van declaratiesystemen en perverse prikkels die leiden tot amoreel gedrag, hebzucht en overbehandeling door instellingen en zorgverleners.

Misschien is er hoop voor de patiënt. Eerder deze maand heeft uw Minister -wederom in de Rode Hoed- een scherp en weloverwogen betoog gehouden over vrijheidswaarden, waar binnen iedereen kan participeren. En heeft zij een oproep gedaan om onze verworvenheden actief te verdedigen en gelatenheid en relativering achter ons te laten.

Juist een politiek en inhoudelijk debat over de waarden van de zorg hebben wij de afgelopen kabinetsperiode gemist. De oplossing zit hem niet automatisch in stelselwijzigingen. Allereerst moet de visie op zorg voor alle stakeholders helder zijn, er is dan een gemeenschappelijk vertrekpunt. Met uitgangspunten die ook moreel geladen zijn. Waarin het gedateerde begrip “de patiënt centraal” wordt vervangen door de waarde dat optimale zorg centraal staat, dat wil zeggen de meest gunstige zorg voor de patiënt. Waarbij de persoon belangrijker is dan zijn aandoening. Waarbij de zorgverleners op heldere wijze rekenschap geven van hun handelen en elkaar professioneel durven aan te spreken. Waar geen plaats is voor perverse prikkels, individuele incentives en persoonlijk gewin. Dit zijn de belangrijkste uitgangspunten van de beweging optimale zorg –dappere dokters.

Het Roer Moet Om vraagt de politiek om nu stelling te nemen. Op enig moment wordt vrijwel ieder van ons patiënt. Wat wil je, als je zelf of een naaste zorg nodig heeft? Principiële keuzes in de zorg kan je in onze beschaving niet alleen aan marktpartijen overlaten.

Het Roer Moet Om biedt de politiek graag een helpende hand aan:

Op zaterdagmiddag 21 januari 2017 organiseren wij samen met het Platform NieuweZorg- een lijsttrekkers debat in Theater Carré in Amsterdam. Een debat over politieke keuzes in de zorg, binnenkort ontvangen de reeds benoemde lijsttrekkers een uitnodiging. Zij worden uitgedaagd om duidelijke keuzes te maken in een debat dat over de hele zorg zal gaan. Tevoren maakt Maurice de Hond een peiling bekend over de meest belangrijke thema's in de zorg.

Het Roer Moet Om nodigt u en Minister Schippers van harte uit om op 21 januari het debat Politieke Keuzes in de Zorg bij te wonen. De zaal is groot genoeg, u bent allen van harte welkom!

Het actiecomité Het Roer Moet Om

Den Haag, 21 september 2016